ANJUŁHUYUK

AŃUŁHUYUK

Nasaġniġum unipkaaqtaŋa
Akiiḷaaqługu aitchuutigiraŋa

Mumiġaaluum agıaktaŋa
Qiñiqtualianj Ugiaġnam

Piḷiaŋat
Alaskam Iñupiaŋisa Uqaġniŋatta Savaaŋat
Iḷaŋa
Iñupianik Kaŋiqsiñiaġvium
Alaskam Iḷisaġvia, Fairbanks, Alaskami

Iḷiuqqaqti:
Eskimo, Indian, and Aleut
Printing Co., Inc.
P.O. Box 1287, Fairbanks, Alaska, 99707

1973

AŃUŁHUYUK

Told by Henry Nashaknik

Story Donated by Henry Nashaknik

Transcribed by James Nageak

Illustrated by Mary Stotts

A Production of

the Alaska Native Language Center

a Division of the

Center for Northern Educational Research

Fairbanks, Alaska

Printed by Eskimo, Indian, and Aleut

Printing Co., Inc.

P.O. Box 1287, Fairbanks, Alaska, 99707

First Printing 500 copies

June 1973 Barrow Iñupiaq

AŊUŁHUYUK

AŊUŁHUYUK

Iññugguuq ukuak (ii) nuliaġiik, nunami, (ii) nunami sumi taimma, kuugmi. Iñuusaġataġniqsuk.

(Iñuusaġataġaqtutkii tavra.)

Aa. Iñuuniaġniqsuk tavra nuliaġiik.

(Nuliaġiiksinnamik tavra iñuusaġataġaqtuk qaŋapak.)

Suqpaniitilaaŋak nalugiga. (ii)

Tavra iñuuniaqhutik kiisaimma aġnaat, immakii, siŋaiyauniqpuq.

(Tavraukuak kisimik.)

Kisimik, (yaa) iñuitchuq.

(Iñuitchuq.)

Tavra nuliaġiik kisimik, umialignik piñailutaitchuk.

(Siłallimignik piñailutaiññiqsuk.)

(Ii, aanguaksraqsiugaluagaa.)

aanguaksraqsiugaluagaa.

Tavra tainna kipigniuqhuni, kiisaimma, qargiqsuqhutiglukiimmaukuak piragniqsuk (ii) nuliagiik, nunamiukkii tasamma sunik qargiuranik iñuuniaguuruk. (ii) Iłaanni qargim aqiaguani uyagaurak qaummaqsipkaaqsigik.

(Yaa, aqiagumiumik kipigniutchaktuq.)

Qaummaqsipkagaluagik ignigmun, igagaluagik, naqtulaitchuk.

(Naqtulaitchuk.)

Naqtulaitchuk. (Ałakkaa) Tavra kipiqqutigilagataaqsigik naqtulaitkaluagmagnik (ii) uunaqsipkagaluaqamigik, qaummaqsipkagaluaqamigik, qaummaqsimauraqtuak tainna, kiisaimmaa taimma,

Ii. Iñuuniaqtuk tavra. Iñuuniaq-
hutik tainna kiisaimmaa iġñisu-
liġataqpukkiimma (yaiy) aġnaat.
(yaiy)

(Tavraukuak nutaġaurumiglu
iñuiḷamiiligiññiqsuk.)

Ii. Tavra iġñiruq aŋunmik

(Aŋunmik, qanusiulaġataġisiḷgitchuq.)

Tavra iñuuniaqtut tainna. (ii)

Tavra iġñimman aġnaqtiŋ aŋutim
uuma aanġuaksraŋanik kipiġiaq-
siruq.

(Ii, aanġuluuraksraŋanik.)

Ii. Aanġurriġukługu kipiġniuġaq-
siḷgitchuq uvva. Tavra aŋuniaqami,
avani kukiḷukami, sunaimma
aanġuaksrauyumiñaqtuaq isum-
matigigaluaġaġigaa, aanġulliḷaiñ-
mivḷugulu tainna iġñi pigaa,

aaŋġurriutiaqsivak iġñimiñun.

(Aaŋġurriutilaġataġik tavra.)

Tavrauna aniqqammiuraq uvva aaŋġurriaqsigaa, (ii) iipkaqtiġik

(Aḷakkaa.)

quammaqsiŋammiruak (araa) suŋiñmiuq. (ha, ha) Uutitchaġaluagaa suŋitchuq.

Tavrakii iñuuniaqhutiŋ tainna... Pisuqsiñasuaqtuaġuurutkiimakua unipkaat tamarra.

(Qanuŋisaniktiqtukkii tavra.)

Ii. Iñuuruq tavra. Kiisaimmauna pirraġiksiuraaqsivuq. (ii) Tavra piḷḷasiuraġmatkii...Pisiksiġauraisiñŋiḷgitkaaptakii (aa) aapaŋata.

(Nukatpiaqrukkii pisiksiġauraqaġuuruq.)

Tamarra tainna iñuguqtuaqhuni tainna. Suiłłiuŋitchut ukua, suiłłiuŋiññamikkiuvvaukuak iñuiłaamiittuk ukuak. (aa) Susuksiuniaŋitchut iñuich, aġrutaitchut iñugnik.

(Iñuich niqaiġutchaŋitkaich.)

Tavra iñuuyugaqtut tainna, tavra una iġñiŋak agliñasuaqtuaqtuġlikii. (ii) Iñuguqtuq tavra.

(Iñuguqtuq.)

Kiisaimmauna aŋuniurallasivuq, (ii) qargiġñiallasivuq. Qargiġñiaġaluaqami, niġrutipianun piłłasiruq. Aapaŋatakiimma urriqsuutivlugu, suvlugu.

(Aa, iłimiñik piŋitchuq.)

Immakii aullatiŋiññilgitkaa. Aullarriqaġnaġuurukkii tavra. (aa)

Maliġuutillasiruni maliġuutiniatagnaġuuruq. Imma tainna qanuqiññitchuq, iḷisaqtuq aapamiñiñ.

(Natchigñaqtuq.)

Tavra tainna iñuuniaqhutiŋ aŋuniallasivḷuni. Aŋuniallasikamikii aapani aŋuniaqtisuŋaiññaŋaiḷgitkaa.

(Ii, aŋusuġaluaqtuq.)

Tavra tainna iñuuniaġaluaqami, aŋuniaġaluaqami, nukatpiaquna aliatchaksaġataaqsiḷgitchukkii. Tavra (ii) aliatchaguuruq.

(Ii, iġñiŋak.)

Iġñiŋak (ii) iḷisimasuliġataaqsiruq una iñugnik, akimma sumi, ukua kisimiŋ iñuuŋisilaaqtikkiuvva

iḷisimavlugu.

(Tavra, tamaaŋŋaġruiññak...)

Tamaaŋŋaġruiññaq ukuak iñuguŋaiñmagnik. (ii) Nalunigaluaqtuk iñugnik. Iñuksiuġuni isummiaqsiruq.

(Isummiġataqtuq.)

Tavra isummiqami... Aŋayuqaagnikiimma kiliktuaqługigḷuunniiqanuq. (ii) Ukiaġmi aullaġataġniqsuq, iñuksiuqsaqhuni.

(Iñuksiuqsaġataaqsiruq, yaiy.)

Suva taimma, aapamiñun, aapaŋata iñugnik uqaqtilaaŋanik alapiŋaaġniġiga una uvva. (ii) Iḷimisulluunnii aullaġataġugnaqtuq.

(Tavrakii, isumaqaqtukkii.)

Ii.

Iñuksiuqsaġataaqsiruq.

Kuugmikkun aullaġataqtuq.

(Anisaanmun.)

Nunamiñ kiuvva.

(Aa nunami uvvaukua.)

Nunami uvvaukua. Iñuguqtuq una nunami.

(Nunami, taġiugiłaami.)

Ii, sumik naluruq. Taġiumik naluruq. (Tavra.) Anisaanmun aullaġataqtuq,

(Anisaaqsaġataaqsiruq.)

kuuk saġvaqtuaq tuvraqługu Tavra anisaaqhuni, igliqhuni tainna, nullaqtaqhuni, iglauvluni... Upinġaami sumi taimma piva, ukiumiłuunnii.

(Tavra anisaaqsaġataqtuq una.)

Ii, anisaaqtuq kuukun.

Anisaaqhuni tainna, kiisaimmaa taimma pituğağataqpuq tağiumun.

(Yaiy tağirritchuquna.)

Tağirritchuq. (Araqhaa.) Tağirriñ-ñami, tavra, uanmun aullağataq-tuq. Ualiñğagutkiimma piñiqsuq.

(ii) Uanmun aullaqtuq.

(Isumamigun, tavra.)

Isumamigun, isumani maliktuağaa.

(Urriqsuurraitchuq. Isumanikii tavra maliksağatağaa.)

Ii, isumani maliksağatağaa.

Tainna siñaagun igliqhuni, uanmun, qanutun taimma igliqtigivluni, qatchiraaq amna sivunağani, immam siñaani, tautugataaqsigaa.

(Qatchiraaq.)

Qatchiraaq.

(Sunapta taimma.)

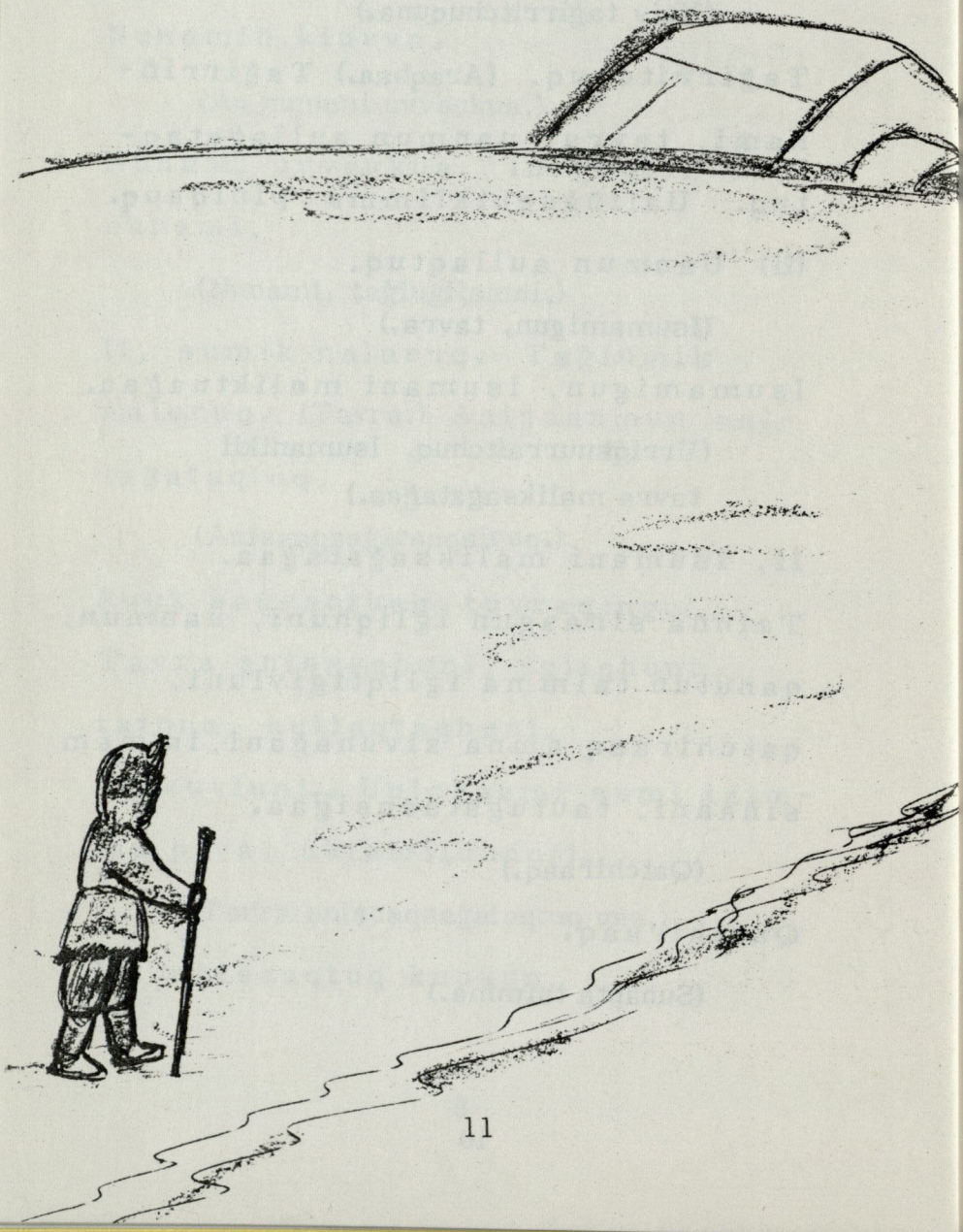

Avva, ammaamna iglu suna, pisugnaqtuq.

(Isumaaqsiruq.)

Ii. (yaiy)

Tainna igliqhuni qallimmauŋ, ikiġ-ġaqaġmatun irruiññaaqsiruq igña.

(Yaa, savaŋaniqsuq.)

Savaŋaniqsuq amma, iñuich savaa-ġinigaat.

(Qatchiraakkaluaq.)

Taimma tainna tuŋaaġivlugukiitavra, tikirruiññaġaa. (ii) Taimma siḷataŋi-qamiuŋ, siḷataani tamaani pira-ġaaġaqsiruq. (ii) Tamarramakua niġrutit, tamaani napigiññaqtat tamarra. Tamarra, sut taimma. (ii) Niġrutikkaluat.

(Nigrutikkaluat navluqsiññaqtat.)

Navluqsiññaqtat.

(Yaa, araqhaa. Pipqaqtaŋiñmiut.)

Tamaani piraġaaqtillugu, kiisaimmaa iñuk aniłġataqpuq.

(Iñuqaġniqsuq.)

Ii, aġnaq una. (aġnaq una) Aġnasaktaq kiuvva. (araa!) (ha, ha) Aġnasaktaq una. (araa) Araa, piqpagiaqsisugaa tautuksaqługulu.

(Ii, kaviuġiaqsigaa.)

Aa, itqutisuaqsigaa. (ii) Igligiaqsigaa uvva. (aa) Araa, ilaaniñ aŋisaktaqtuq unauvva aġnaq.

(Aġnalaġluaq.)

Aġnalaġluaq aŋiruq.

(Aŋiruq, araa.)

Iñuŋuluuraġuqsugauq, piayaaġuqsugauq ilaa.

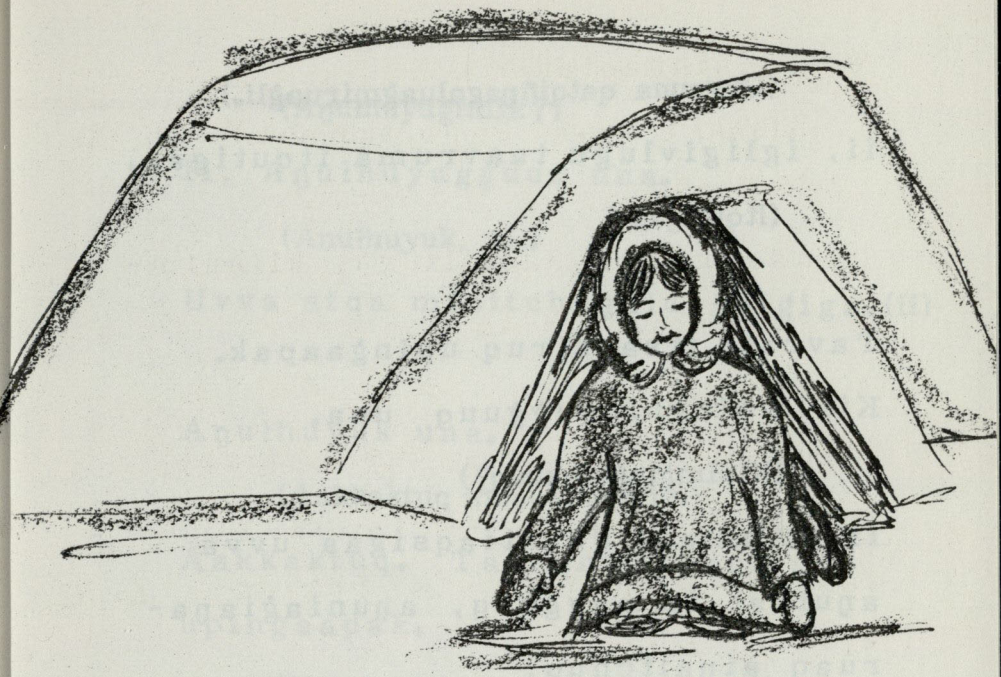

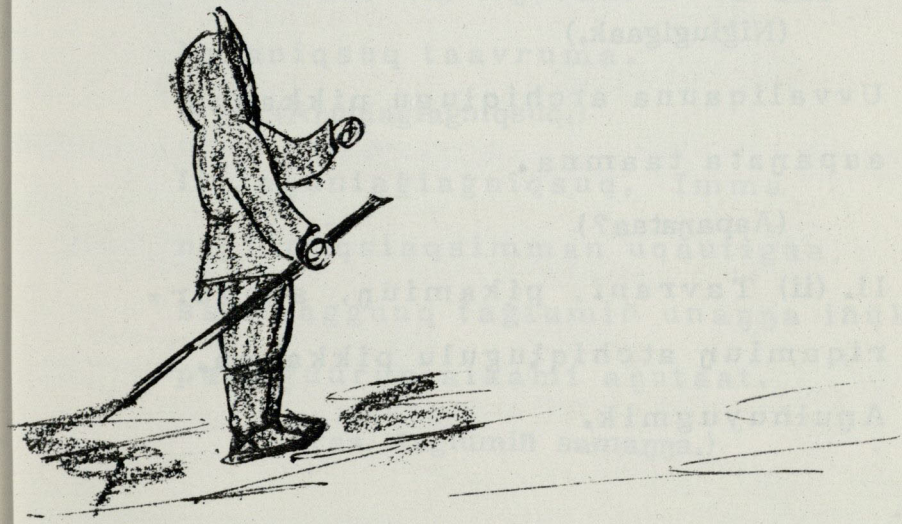

(Uvvauna qatqiñŋagaluaġmiruaġli.)

Ii, igligivlugu taavruma itqutigaa.

(Itqutigaa.)

Tavrani itkaqsiruq upinġaapak.

Kisimġiuġniqsuġguuq una.

(Kisimġiuġniqsuuq?)

Ii. (Aḷakkaa.) Uqautiaqsigaa uvva aŋutaat immagguuq, aŋuniaġiaŋaruaq aiŋaitchuq.

(Aiŋaitchuuq?) Ii. (Aḷakkaa.)

Upinġaapak tavraniitkaqsiruq.

(Niġiugigaak.)

Uvvaliqauna atchiqługu pikkaŋaa aapaŋata taamna.

(Aapaŋataa?)

Ii. (ii) Tavrani, pikamiuŋ, aanġurriqamiuŋ atchiqługulu pikkaŋaa.

Aŋułhuyugmik.

(Aŋułhuyugmiik?)

Ii, Aŋułhuyugguuq una.

(Anułhuyuk, ii.)

Uvva atqa minitchaġaluaġniġiga. (ii)

Aŋułhuyuk una.

(Aakkaktuq iñusugrugmik.)

Aakkaktuq. Tavraniitkaqsiruq upinġaapak.

(Upinġautilġataġmimmatiŋ.)

Upinġaaguniqsuq kiuvva tavruŋa tikiñman. (ii) Aŋutaat uvva aullaŋaniqsuq taavruma.

(Aŋuniaġiaġniqsuq.)

Ii, aŋuniaġiaġniqsuq. Imma niġiunaqsiaqsimman uqautigaa, sammagguuq taġiumiñ unaŋŋa iñukpalliġuuruq aikami aŋutaat.

(Araa, tagiumiñ samaŋŋa.)

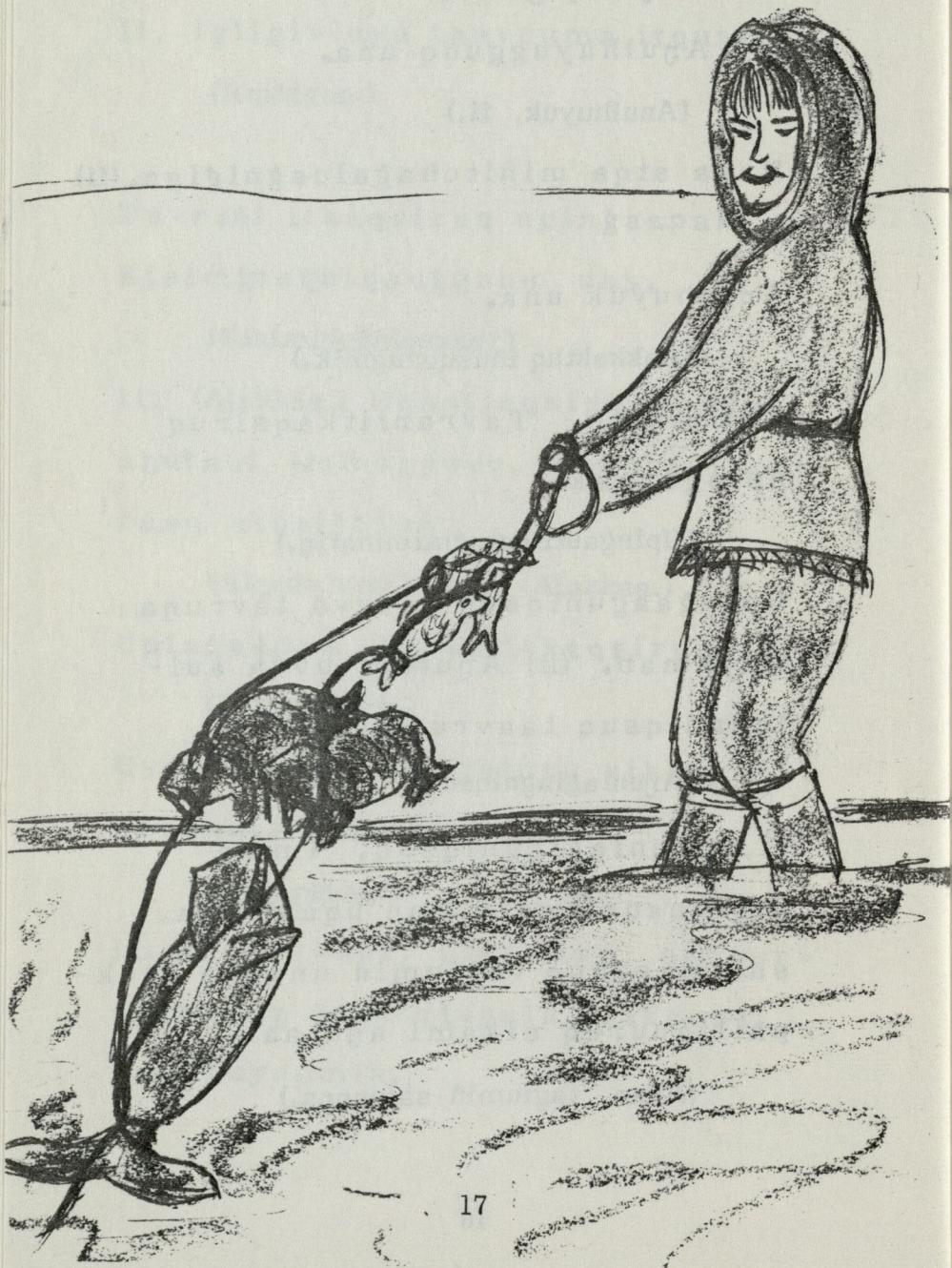

Ii.

(Iiqinii.)

Iñukpasugmun unauvva iññiññiqsuq.

Iñukpasuugnun.

(Iñukpasuugnun iññiḷġataqtuq.)

Tavra tavrani iñuuniaqhuni tainna...

Siññaqturuq una taamna aġnaq.

(Siññaqturuq.)

Siññaqturuq. Siñiksaġataqami qakugun taimma itiġuni. Alianniuġaluaġaqtuq imma taamna iñukuluuraq, mikimmivlunilu.

(Uvvakiuna aŋutiŋŋuŋagaluaġmiruaġli.)

Uvva una nukatpiakkaluaq.

(Nukatpiakkaluaq, sumik naksaluutaiŋagaluaqtuġli samma.)

Tavrani tavra tukkuġiksiłługu tainna piqpagivlugu taavruma, aullalaitchuq. Tainna aŋurriŋ imma

qaiñiaġnimmauŋ, aniiqsuaqami tatqaani, taunuŋa qiñiġaluaġaqtuq. Taunaŋŋamiñ iñukpalliġñiaġnimmauŋ, iñukpalliḷaitchuq. (ii) Kiisaimmaa taimma iḷaanni qiñiqtualigisiḷḷugu, samna tasamaŋŋa nalunaiġataġniqpuq.

(Nalunaiġataqtuq.)

Tavrakii quliutigaa (ii) aakaaluni Suniuma.

(Iññirviñi.)

Iññirviñi.

Immaliqaa tavrani aiŋaiññaan, iḷaanni siñikkalualgiñman imma, aġnaq taamna, nivaġalavluni siñikkalualgiñman, aŋun taamna piyumitchagataġniqsuq. (ii) Aġnakkiuvva. (ha, ha)

Aa. Aŋun piyumitchalaiññiaŋit-
chuq aġnanun. Naaggagguuq
tavra, paasaġniaqługu katak-
sugauq.

(Iḷakkaa.)

Siñigmipkaqługu kataksugauq.
Tavrakii tamaani qakimaniuraq-
łuni piiḷḷaiġmivḷuniḷu piruaq,
mayullaiqsuq. (ha, ha) Kiisaim-
maa itiġataġniqpuq. (ii) Itiġataqa-
miasiitavra suagaqsigaa, (ii)
innasiġatqiquŋiłługu. Qunuvlugu,
salummaqługu aġnam taavsruma.

(Siġḷuamun kataktuq.).

Siġḷuamun kataktuq. Tavraasii
susatqiŋiḷḷugu.

(Tatamittukkii.)

Ii.

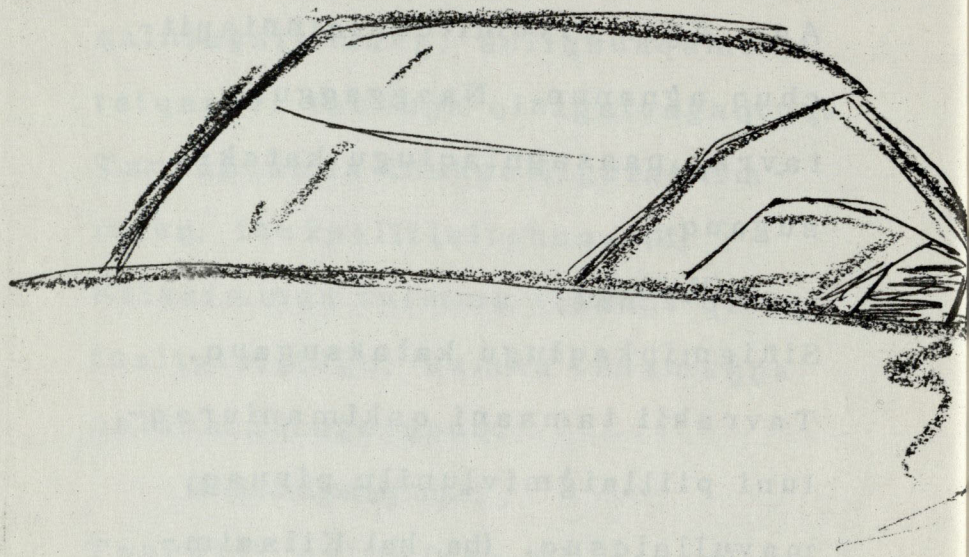

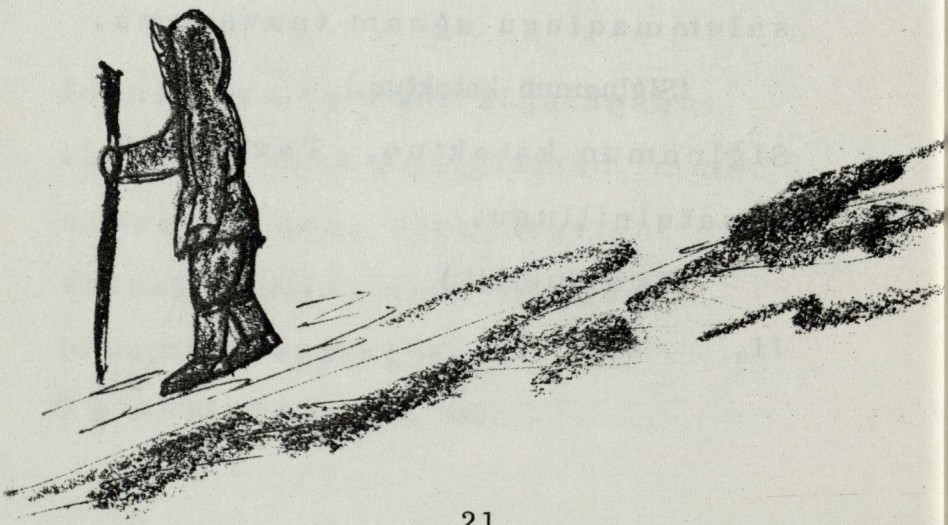

Tavra tainna tavraniitillugu aŋutaat aiłaġataġmivłunilu.(ii) Tavragguuq ipiġaaqtuaqhuni aŋuniaġaġniqsuq upinġaami. Niġrutit qanusipayaat nuviugaqługich tainna, aliġmik. (Araa.) Kalitaaqługich, aasii aggisivługich. Qanusipayaanik. Tavragguuq niġrutinik aggirrivłuni airaqtuq.

(Iñusaktaq una.)

Iñusaktakkii. Tavra.

(Maannakii aŋiruq.)

Aa, aŋutaukami maanna aŋiruq. (Aa.)

Tavraniitkaluaqamiasii tavra, ukiaksraġman, ukiuġman kii, tavraŋŋa aullalgitchuq uanmun.

(Uanmun.)

Aŋułhuyuk.

(Uanmun aasii.)

Ii.

(Aŋayuqaaksraġaluagni taimma.)

Nayuġaluaqamigik, tukkuġiiñ-ŋitkaluaġmiuq. Aliakkiutivlugik-kiimma, aŋivaitkaluaġmagnik.

(Nukatpiaguvlunikiuvva piuq.)

Ii.

(Isumaqaqtuq imma iñugnik.)

Iñugnun imma kasuutisuktuq, qanutchiñun, iḷauraamiñun, inna iḷaqatiimiñun. (ii) Aŋigivaiłługik taapkuak pisugnaġik. Tukkuġ-liuqtiñŋitkaluaġmigaak, tukkuġik-sitkaluaġaak taapkuak.

(Araakii aŋivaitchuk, ilimik unniimma araa.)

Tainna igliqtuaqhuni uanmun,

(Aisaqsauraŋitchuq.)

Aŋułhuyuk, (ii), aiñmun piñiaŋit-
chuq.

(Aŋułhuyuk.)

Aŋułhuyuk.

(Piñirriqsuq.)

Iñugnun tikiḷġataaqsiḷgitchuq.

(Tikiḷġataaqsiḷgitchuq.)

Unnuaqsiivḷuniasiuvva. Unnuaq-
siisuurutkii unipkaat. (ii) Un-
nuaqsiivḷuni, tamauŋa anir-
vasaaniinniqsuamun iglumun
iññiññiuraaġaqsiruq, unnuaġman.

(Iññitchaġataaqsiruq.)

Iglumun isiġataaqsiruq. Sunauv-
vagguuq nuliaġiigñun.

(Nuliaġiigñuun?)

Ii.

(Asivaniinniqsuk.)

Ii. Nuliaġiik paniqaġniqsuak, nalaułługik isiġviginiġik.

(Atiqatiginiġai.)

Ii.

(Iłimisun inniqsut.)

Ilaatun inniqsut.

(Ii, apkugnaktun iñukpaktun iñŋiññiqsut.)

Ii.

(Yaa, aarigaa, isumagiksipayaaqtuq.)

Tavraasii tavruŋa iññiññami...

Paniqaġniqsuk ukuak taapkuak.

(Aa, paniqaġniqsuk.)

Ii, Aŋułhuyuk nuliaqhuni iñuu-qataugaqsiruq tavrani.

(Taapkugnagni.)

Ii. (Yaiy. Nuliaġataqtiqtuq.)

Nuliaġataqtiqtuq.

Taimma tainna iñuuniaqtillugich iñuqaġnaiḷam iḷitchuġiniġaa.

(Iñuqaġnaiḷaqaġniqsut.)

Iñuqaġnaiḷaqaġniqsut.

(Aḷakkaa. Nuliaġmisugauq.)

Iñuqaġnaiḷam iḷitchuġikamiuŋ kiitavra aipkaġniġaa iglaaq.

(Aipkaġuugaa.)

Aŋułhuyugguuq avsruma aŋutauqataan aipkaġaa.

(Aŋutauqataan.)

Aŋutauqasiġiga.

(Ya, aŋutauqatiqalgiññiqsuq uvvauna uigiñmiñiqsuq.)

Aŋułhuyuk natchiqqaurritkaagguuq.

(ii) Natchiqqaurritkaagguuq aŋutauqataan. Aŋułhuyuk.

(Natchiqqaurritkaa.)

Ii.

(Aḷakka, natchiġñiaŋaiñmisugauq.)

Natchiġñiaŋaitchuq.

(Nunamiu.)

Nunamiu. Aaparuaŋata piaqsigaa. Tatqagmagguuq atigikkaluaŋa atullaiŋagaa.

(Atigikkaluani.)

Ii, nukatpiukamigguuk taiksrumaŋ-ŋa aqulliunġaŋitkaluaqtuaq, (ii) taiksrumaŋŋa iñuqaġnaiḷamiñ. Qaġmagguuq uuktuaġayaqtuq atilugu. (ii) Uvvaguuq qanitchani nannum amia niviŋaniqsuaq taamna.

(Tautugaġigaa.)

II. (ii) Aaparuaŋan urriqsuutiaq-sigaa. (ii) Samma natchiich qauniŋannik urriqsuutigaa.

(Nalurukkiatan.)

Naluruq, (ii) tamatkua qanuq qiññaqaqtuat tigusaatquŋiłługich. Samma natchium qiññaŋa urriqsuutivlugu.

Atigivluni taavsrumiŋa aniaqsiruq Aŋułhuyuk. (ii) Urriqsuutisuiġmani. Suagguukkanna tuŋaġnam siñaani, aŋutauqataa takanna. Nanualuk kanna saliukpagauraaġniqsuaq, (ii) ullaaqsigaa takanuŋa.

(Aŋułhuyuk.)

Aŋułhuyuum taimma tikiñmani, saniġaqłigiiksiłłutik atautchikun nakkaqtuk.

(Aŋutauqatigiik.)

Aŋutauqatigiik. Tavrali naluruq.

(Naluruq.)

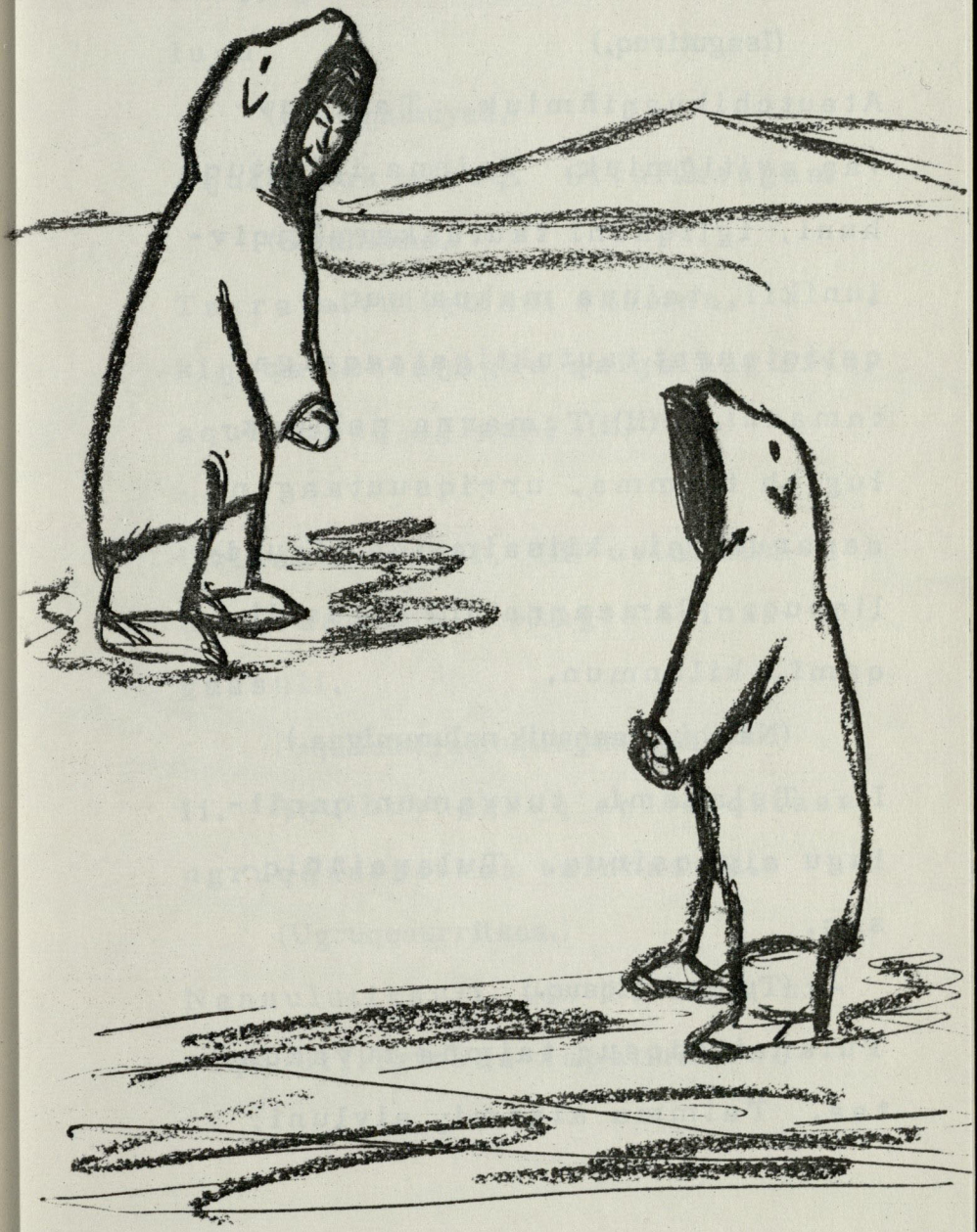

Urriqsuutaagun kisian.

(Isagutiruq.)

Atautchikuaŋiñmiuk. Tavrauvvaa avitiġmiuk. Tainna igliqtuqhuni, igliqhuni tautuaksraiḷiqivḷunikii, tainna makua sut, qatiqtaurat tautuktiqataaqsigai tamaani. (ii) Tamarra naliġakługich taimma, urriqsuutaagun aaparuaġmi, kiisaimmaa tigusiḷiqpuq. Tamaaŋŋa (ii) tigusiḷiqami, kilunmun.

(Natchiutilaaŋanik nalummigaa.)

Ii. Tulakami, tuvvamun qaqiłługu aigaqsiruq. Tulaŋaiññiqsuq.

(Tulaŋaiññiqsuq.)

Tulaŋaiññiqsuq taimña tuvaaqataa. Taimma aikami; aivḷuni,

uniłługu natchiq, qakisiññaq-
ługu,

(Ii, Aŋułhuyuk.)

Aŋułhuyuk airuq. Sivuliksugaa.

(Sivulikkaa.)

Tavra sivuligmani taamna,
kiŋuqaitchiaŋagun qaigaluaġmiuq,
aqulliuruq aglaan. (ii)

Uvlaakun aasii, (ii) uvlaakum-
man taamuŋa pipkaġialigiññi-
ġaasuli.

(Uqallautiyaqtuqtiligiññiġaa.)

Ii. Aŋułhuyugguuq aŋutauqataan
ugruqqaurritkaa tainnasuli.

(Ugruqqaurritkaa.)

Nanuulutiksuli. (ii) Taimma ur-
riqsuutiligitkaa aaparuaŋan.

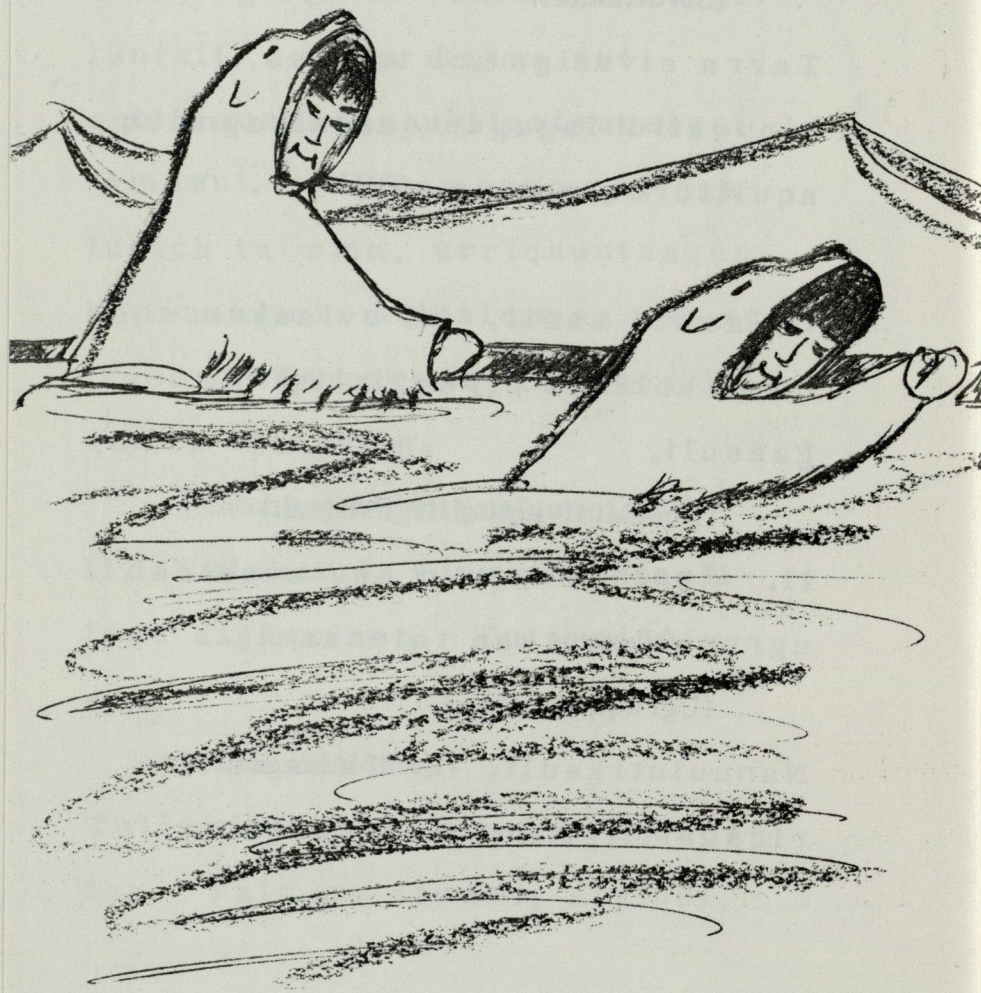

(Tavrauna aaparuaŋan piqpagiaq-
sigaluaġaa.)

Aa. Nakuaġigaagguuq uuma aaparuaŋata. (ii)

(Iglaakkii nakuaġiŋiññiaŋitkaa.)

Tavra tainnasuli taavsrumiŋa ativlunisuli, takanna animman, saliuppigaaġanigaqtuq iñuqaġnaiḷaq.

(Ii. Iñuqaġnaiḷaummivḷuniḷuuvva.)

Aa, iñuqaġnaiḷaummivḷuniḷuuvva tainna. Takanuŋaqhuni, ullakługu, nakkaligitchuk atautchikun. Tavra tautugnautiliġaluaġaqtugguuq, tautugnautiliġaluaġaqtugguuq nakkaqamik, taimma tautugnaiġutiliġaqtuk.

Tavralikii Aŋułhuyuk tainna

piłaniaqhuni taivsrumaŋŋa aŋiuraqtuat samma, aŋiuraġnimmagich aaparuaġmi, (ii) aŋiuraqtuanik qiñiqhuni, aŋiuraqtuamik taimma, tamatkua tigusaatquŋisaŋi piptaiłivługich, aŋiuraqtuamik tigusiłiligitchuq. Kilunmun aasii.

(Aŋułhuyuk tigusianiktiligitchuq.)

Ii. Tigusianiktiligitchuq.

Kilunmunaasi. Igliqhuni tainna, tulaktiġniaġman, nauŋ aasii.

(ii) Piisiligitchuq.

(Ii, piisiġruaġlualigitchuq.)

Qaqiłługu ugruunni, aiłigitchuq.

(Iñuqaġnaiłaq qinnaaqsigisiłgitchuq tavraa.)

Sivuliktaqpiiñaaqsiłgitkaa Aŋułhuyuum, uva natchiġñun qaurrisaqaŋiñmiruam.

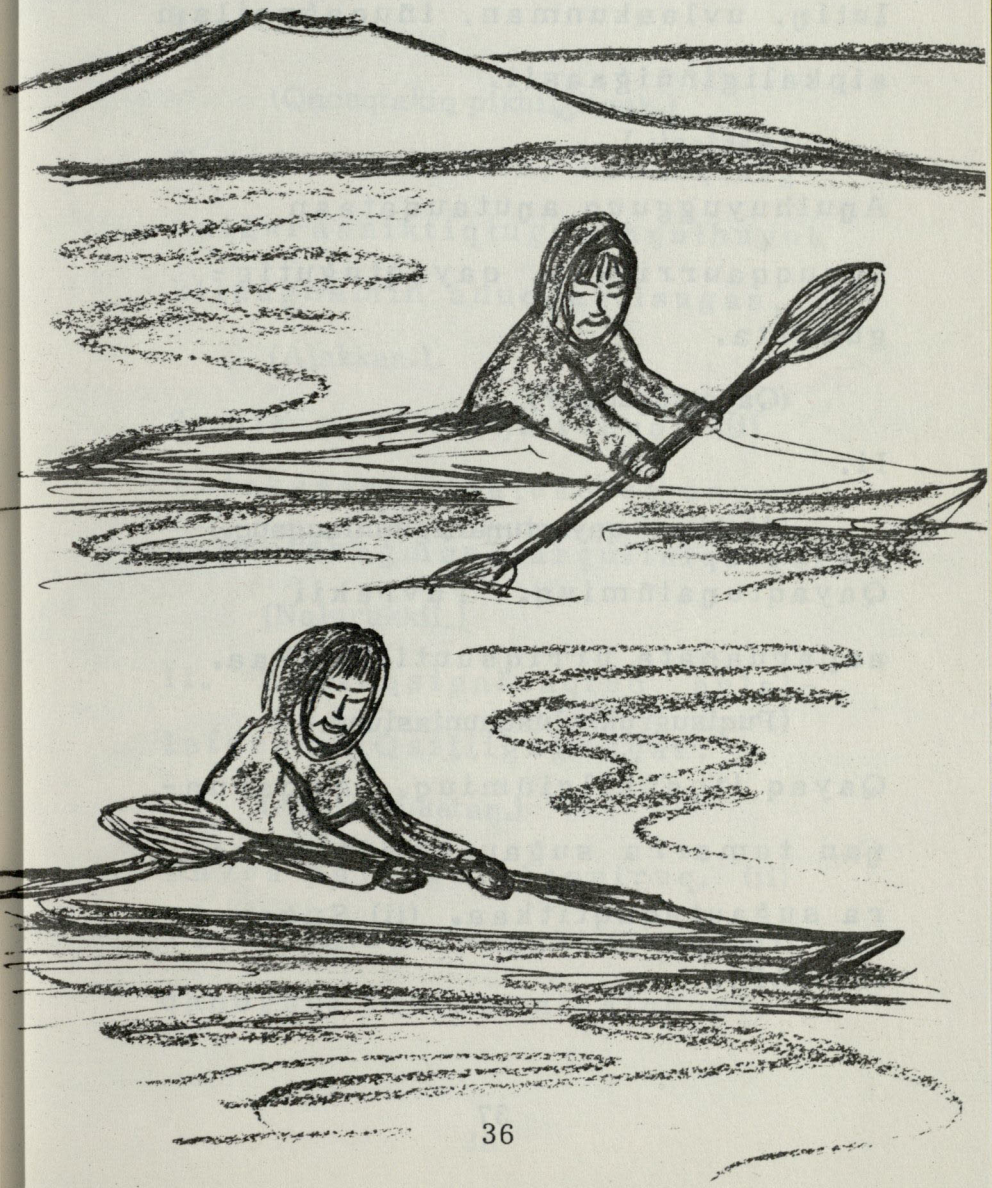

(Uvvauna makkuniŋa nalummiuq.)

Tavraasii tavrani siñiqqaaligiłutiŋ, uvlaakunman, iñuqaġnaiłam aipkaligiññiġaasii.

(Aasiasii.)

Aŋułhuyugguuq aŋutauqataan ugruqqaurritkaa, qayaqtuġutigguuqata.

(Qayaqtuġutiiŋ?)

Ii.

(Ałakkaa, qayaqtuŋaiłigiñmisugauq.)

Qayaqtuŋaiñmiuq. Tavrakii aaparuaŋata urriqsuutiligitkaa.

(Puqisugrukkaluaqhuniasiuna.)

Qayaq itqanaiłgiñmiuq. Aaparuaŋan tamarra suġautaġmiñik marra suġautaqaqtitkaa. (ii) Suġautamiñik.

Aŋułhuyuglu, iñuqaġnaiḷaġlu ayalgitchuk qayyanik.

(Qayaqtuqsaġataaqsiḷgitchuk.)

Ii.

(Qanuqtakiq pikhiḷgitpak.)

Tainna ayakhutik, nuna qiñiġ-naiġuraaniktiqługu, Aŋułhuyuk kiluagnamiñ anuqqautisugaa.

(Aḷakkaa.)

Sumik paqitchiŋaitchuq. (ii) Tulaksaaqsiḷiġaluaqtuq anuq-qagruiññaġman, argullaiqsiġugaa.

(Nalurukkii.)

Ii. Paŋaaqsigaluaqtuq, aulal-laiqsuq. Qaiḷḷiġuġmigaa.

(Aŋułhuyukataŋ.)

Tavra payyagniuġaqsiruq. (ii) Tavra tainna paŋakkaluaqami, qanuġuni tulakkumiñaiqhuni,

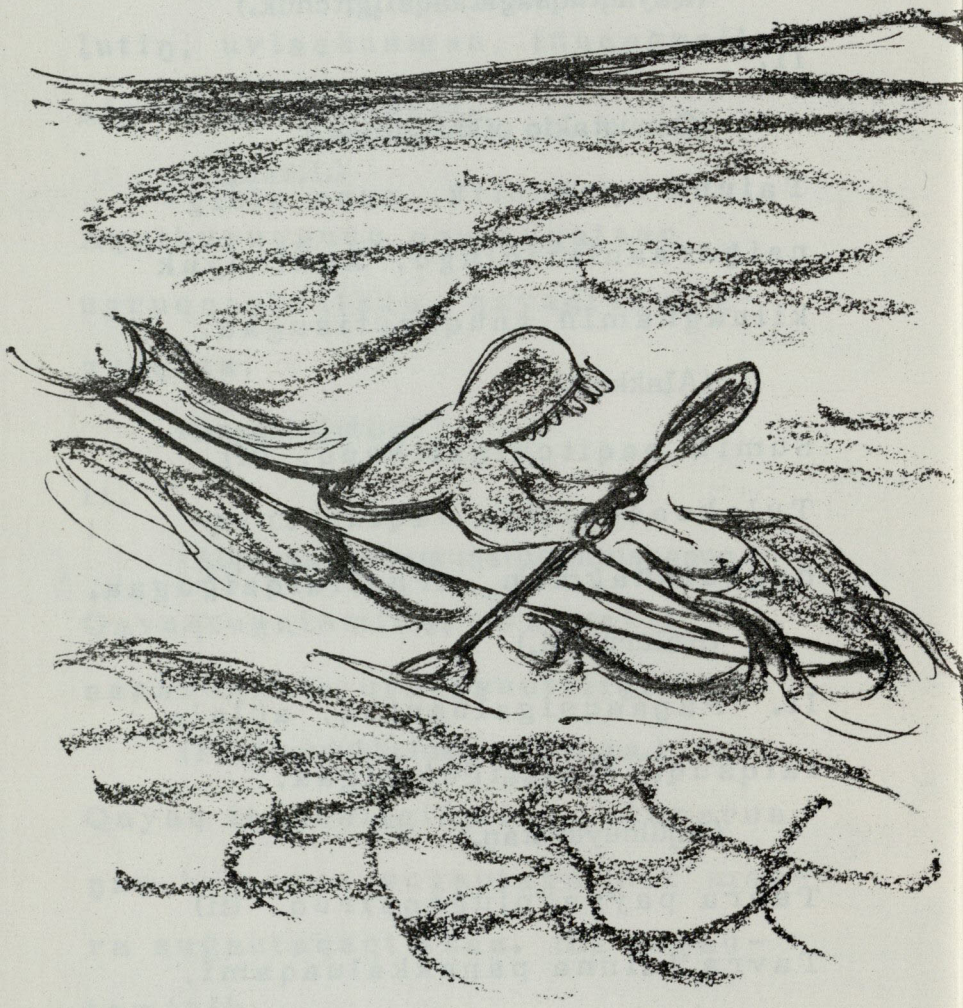

isumamiñi isumaaluktaliłgiñaq-
tiqtuq. (ii) Tainna piñiallaġmi,
ipkuak aanuġurriutik aapami
itqaaqsiłiġik.

(Itqaġumiñaqtiġniġik.)

Itqaqtiġniġik. Immaliqaaguuqim-
ña aanuġurriŋakkaŋaa uyaq-
qagnik aapaŋan.

(Ii, aakkaluaq.)

Taimmakii itqaqtiqamigik,
qalaksaqtiqhuni, qalagataqtiġik
ukuak uyaġaurak. (ii) Taimma
igłua qayyami qaaŋagun, tamauna
sialiġipkaqsallakkaa. Tainna
arugunmutkii sanmiruq. (ii)
Suagguuġmanna tatpavuŋa immam
qaaŋagun aullaqtiqhuni.

(Aullaqtiqtuq.)

Aqulliġiikługik taimma. (ii)

Tamanna takpauŋa, ilaamanna quppaq, aiguraaġaqsiruq tamattumuuna.

(Aullaqtiqtuq.)

Ii. (Yaiy.) Quunniġalukkut, suitchuq tumaa tamarra. (Yaiy.) Quppaqtun tainna, anuqłiġaluaqtuq imma.

(Anuqłiġaluaqtuq, uyaġautikisa savaulliġaak.)

Ii.

(Anniqsuutiksrautikkii.)

Anniqsuutiksrautik. Tamatsrumuuna qayaqtuaqhuni airuq. Qallikkami natiġiniqqami, takpaksrumani tuvaġnaurami, suagguuq pigña maŋaqtauraq, sivunipiallaŋani. (ii) Tainna tulagiaġman, suagguuquna iñuk.

(Iñuk.)

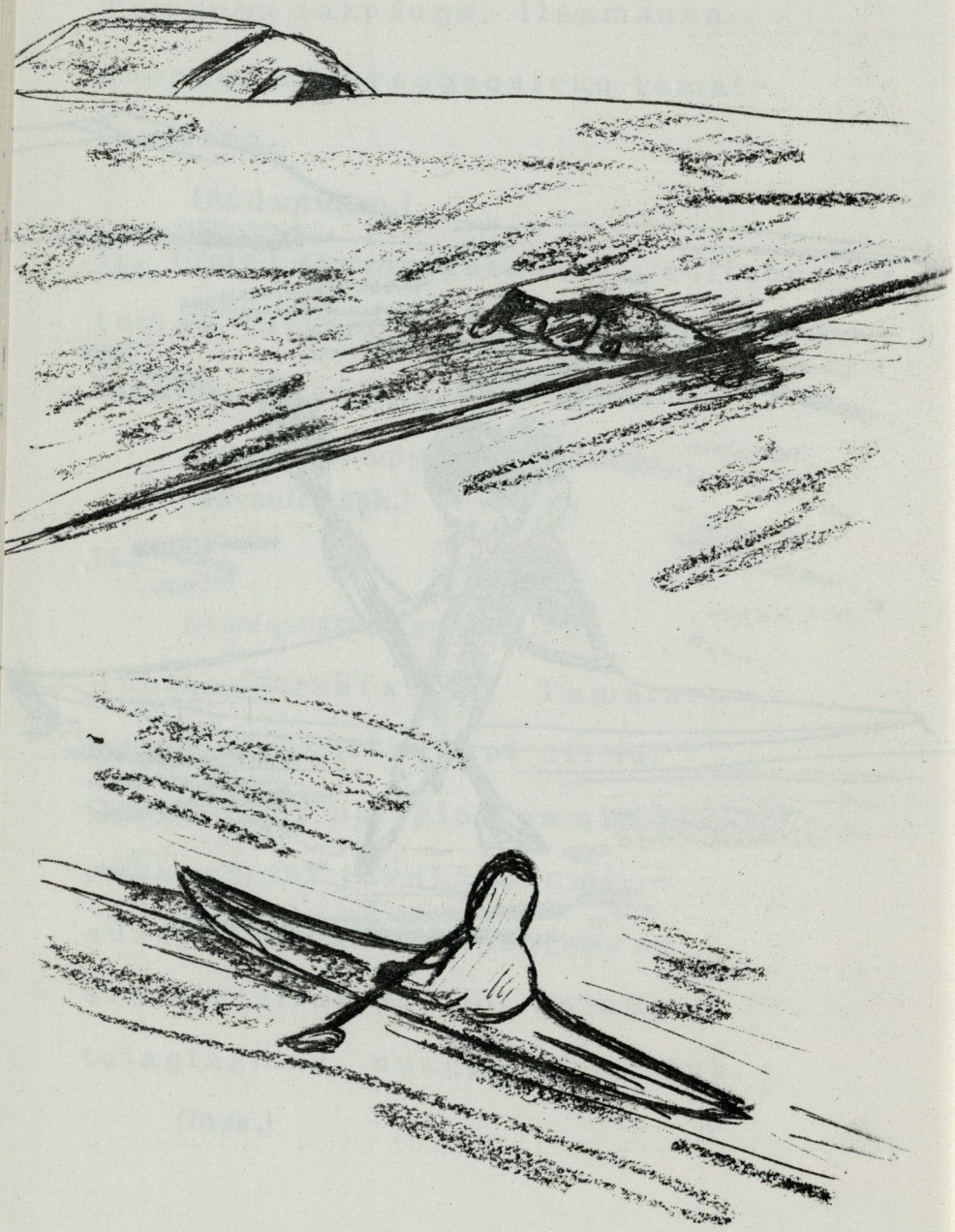

Iñugguuq sua una taunuŋa kunilu-
kaŋaniqhuni immamun.

(Alakkaa.)

Uniuqługu tulakhuni airuq.

Taimma aimman uqautiaqsigaat.
(ii) Takannagguuq iñuqaġnailaq,
taimani aullaqsaŋŋuaqtiqsiñ-
ñaqhuni uvlaaq, tulakhuni supimik-
suaq. Suniqpagguukkiakanna.
Takannagguuq aulaŋitchuq takanani.
(ii) Quliaqtuaġutiaqsigaat.

(Ii, supimiksuaq.)

Supimiksuaq. Suvluaqtuqsali-
gitchuaġguuquva, taimaniuvvaa
tulaktiqhuni.

(Tavralluataq, iñuqaġnailaq.)

Sunauvvagguuq tavra, uyaġaurak
samaŋŋaqamik, suvluaqtuqtuaq

qanaġanun kiamitiġniqsuk, isiqtiġniqsuk. Taapkuak tavruŋaasiitaimma kułullaksiññaqhuni immamun, iñuqaġnaiḷaq takanna.

(ha, ha) (Arguaŋŋanni pigaa.)

Aŋułhuyuk iñuaqtuq

(Iñuaqtuq.)

aŋutauqanmiñik.

(Aŋutauqataiyaqtuq.)

Aŋutauqasiqimmiraqtuġġuuq.

Uvagguuq iḷaksiŋaiñmigaa aġnaq.

(Ii, tavra aŋutauqasiuġaa.)

Taikkagguuq taigña, aŋutauqasiqiugaġaqtuq, isiŋaitkaluaqtuqunnii.

(Uvvakii amma saŋiaglugu, sulugu, siimmaquvlugu pigaa.)

Ha, ha.

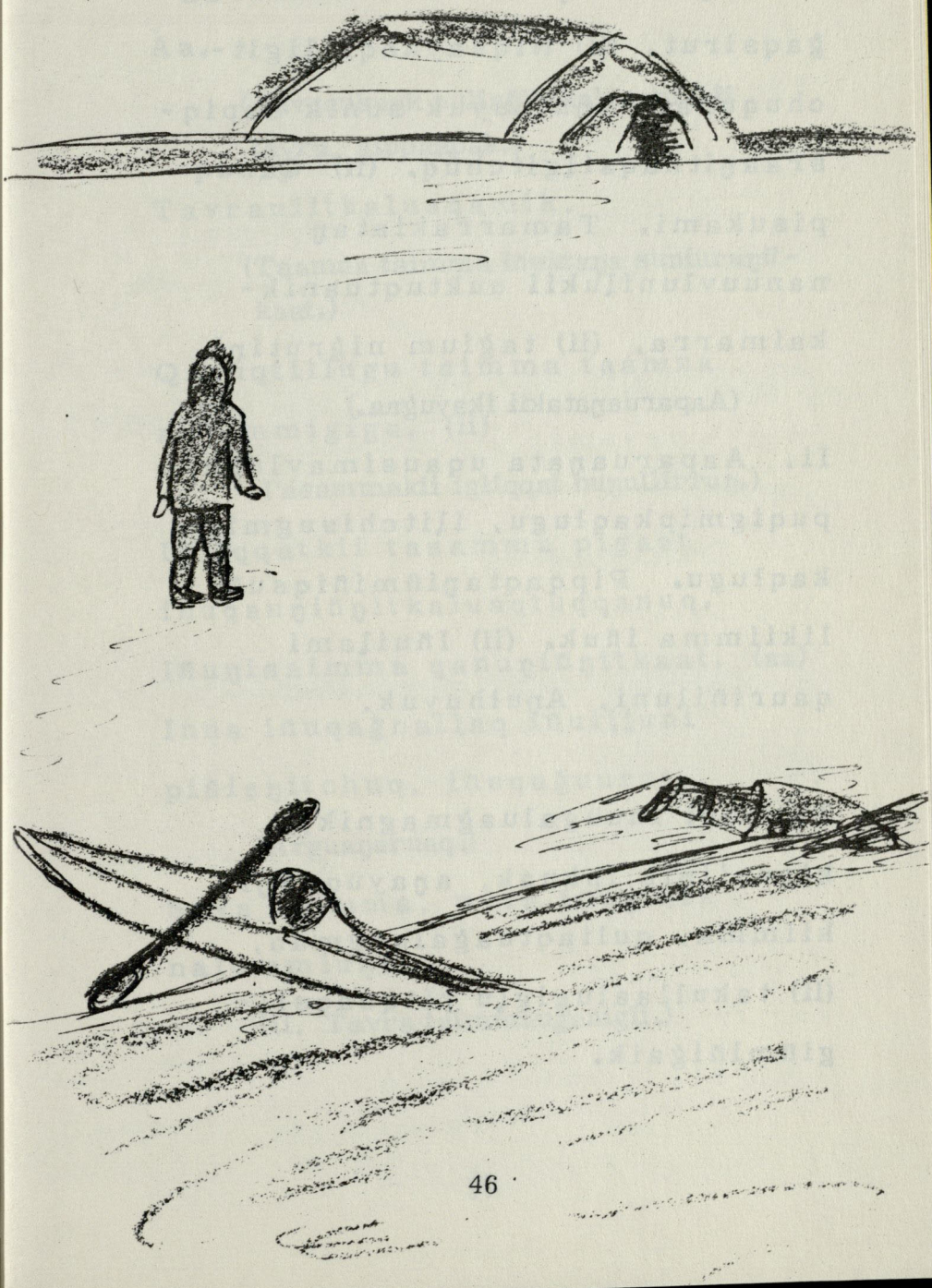

Iñuqaġnaiłaiqamikkii iñuuniuraa-
ġaqsirut. (ii) Niqsayuaqsiłigit-
chuquna. Aŋułhuyuk sunik sapiq-
sraaŋitkaqsiłgitchuq. (ii) Qanuq
pisukami. Tamarrakiataŋ
nanuuvluniłukii uuktuqtuanik-
kaimarra, (ii) taġium niġrutiŋi.

(Aaparuaŋatakii ikayuġaa.)

Ii. Aaparuaŋata uqausimavlugu,
puqigmipkaqługu, iłitchisugmip-
kaqługu. Pipqaqtaŋiñmiñiqsuġ-
likiimma iñuk. (ii) Iñuiłami
qauriñiłuni, Aŋułhuyuk.

Tavrani iñuugaluaġmagnik,
kiŋuniiŋik ipkuak, aŋayuqaaŋi-
kiimma, quliaqtuaġaluaġman,
(ii) takullaalugigłu pitquaqsiłg-
giñmiñiġaik.

(Aŋułhuyutkuk.)

Aa.

(Tavraukuak nuliaġiikkaluaqtukkii tavra, aippaapak.)

Tavraniitkaluaqamik.

(Taamna taimma iñuktaŋa suniuraŋitkaat.)

Qanuqtillugu taimma taamna nalummigiga. (ii)

(Tasammakii igliqqat nuŋullirruŋ.)

Igliqqatkii tasamma pigaat iñuqanŋiñŋitkaluaqtuqqanuq. Iñuŋisaimma qanuŋiñŋitkaat. (aa) Inna iñuqaġnaiḷaq iñuiḷḷuni piñiaŋitchuq, iñuqaġuurut.

(Arguaŋaruaq.)

Suva taimma, uvva iñuŋiñik nalummiuŋa.

(Ii. Tavra taimmauganigli.)

Uvva taapkua kisiisa aŋayuqaaġiich iñugivlugich, imma iñugiakkaluaġugnaqtuq nuna taamma.

(Quliaqtuaguvluni kiuvva piñiqsuq, ulipkaaguvluni.)

Aŋayuqaamignun pamuŋa pitqummatik aapamik pisukataaqhutik aullaġatalgitchuk.

(Pisukataaqhutik.)

Pisukataaqhutik.

(Iñuqaġnaiḷaktauq qamma iññirvigiŋammikkaŋiik.)

Iñukpasuuk, iñuqaġnaiḷauŋitchuk.

(Yaa, iñukpasuugliqaa.)

Tumimigun tavra aŋayuqarriaqsaġataaqsiruq. (ii) Nulianiḷu taputivlugu. Suvak ukuak, qitunġaitpak, suvak taimma.

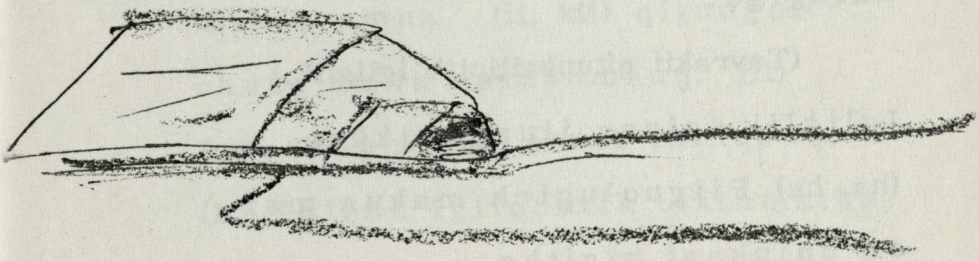

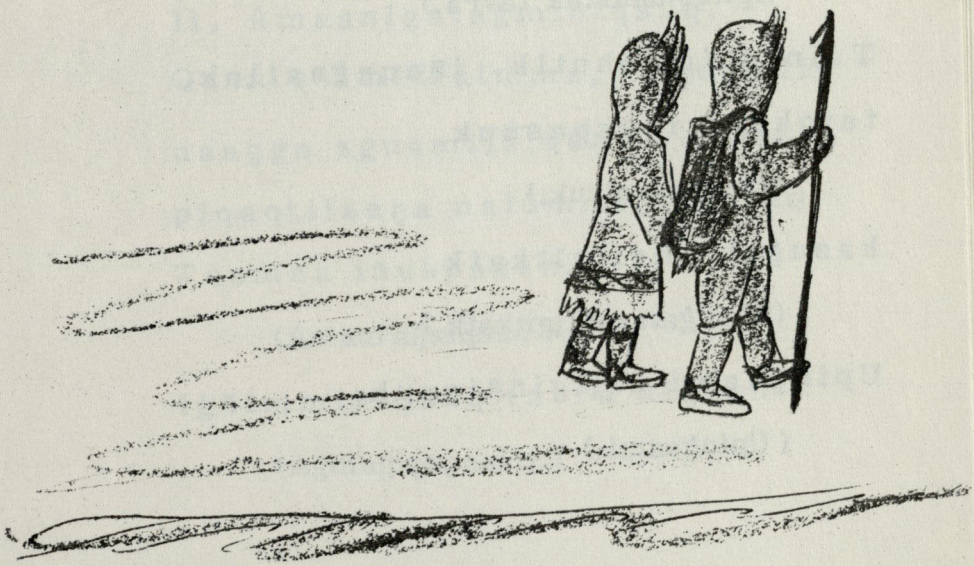

(Qitunġiñiḷugikkiitavra uqallausiġiŋiñ-
ñiġaich.)

Qitunġiŋagaluaġugnaqtuagluun-
niiqanuq uvva, qitunġaisillugik
pigikka. Qitunġiŋatilaaŋak
nalugiga.

(Tavrakii qitunġaiḷḷutik igliġlik.)

Igliġlik tainna iłuaġimikkun.
(ha, ha) Piiguqługich makua mar-
ra unipkaat pigitka.

(Igliqsaaniktuk tavra.)

Tainna igliqhutik, iñuqaġnaiḷak,
taipkuak iñukpasuuk,

(Iñukpasualuuk.)

kasuġataaqsiḷgitkaik.

(Kasuġataaqsiḷgitkaik.)

Upinġaami piḷigiññiqsuk.

(Upinġaami.)

Tainna qallimmiuglu, taikka ağnaq aniruq.

(Ii. Immakii niğiuŋiñŋiñmiuq aullaqtuamik.)

Aa. Suagguuq igña, amaaqapiağmatun amna, (ii, kii) qitunğaitchuaq imña nalaunmauŋ. (ii) Amaurağmatun amna inniqsuq.

(ii) Tainna igliqhutik tikiñmatku, suagguuquna amaaqağniqhuni.

(Amaaqağniqsuq.)

Ii. Amaanigatağmiñiqsuq. Qanutchimiktaimma, aŋunmiik naagga ağnamiik, qanutchimik piqaqtilaaŋa nalummigiga. (ii) Taamna iñukpasuk.

(Amaurağniqsuq.)

Iğñimmiñiqsuq tavra kiŋuani.

(Ağniağiŋagaakii.)

Aŋutaagguuq piiḷigiññiqsuaq.

(ii) Maannagguuq, tukkuġiaqsiruk maanna. Tukkuġiksitqaqsigik tuvaaqasiġñiġman, (ii) taavsruma. Tavraniittuallakkaluaqamik aasiuvva, aŋutaat qaigaluaqtinnagu, aullaqhutik.

(Aullaġataqtuk.)

Iñuŋuluuramik taamna, iñupiaġuramik tainna tavra, qitunġaqaġniqsuq.

(Amaaġniqsuq.)

Amaaġniqsuq (ha, ha) iñukpasuk.

(Aġnaqtiŋ kiimmapigaa, quliaqtuaġutigaa. Tavraukuak.)

Tavraasii utiġataqhutik aŋayuqaamiŋnun.

(Utiġataqtuk.)

Aŋayuqaaŋigñun Aŋułhuyuum.

(Utiġataqtuk, igliqtuk.)

Tavrakii aŋuniutillaavlugich, avanmuugaqsivlutik aasii tavraŋ-ŋaqaŋa. (ii) Sunik piñailutaiñmiuk, Iñuqaġnailaq taimma taimña,

(Kułuaniŋammiuq.)

kułuaniŋammiuq.

Uvvauna tavruŋaaglaan ilisimam-migiga, unipkaaq taamna.

(Ii, aarigaa.)

Tavruŋaaglaan tavra itchugnaq-tuġluunnii. Marrakiimakua unipkaat naiglivlugich pisuusiv-lugich pigitka.

(Piiguqtunitavra tainna piñaqtuq.)

Piiguqługich. (ii)